

این مرجع تقلید فقید فعالیت‌های بین‌المللی گسترده‌ای داشتند. رصد فعالیت‌های دینی در ۹ کشور اروپایی، آفریقایی و آسیایی، تأسیس مدرسه‌ای برای دختران شیعی در لبنان و گسترش خدمات در کشورهای مانند هند، افغانستان، پاکستان و آمریکا بخشی از این اقدامات بود. حجت‌الاسلام والمسلمین سیدباقر گلپایگانی، در نشست خبری بزرگداشت سالگرد مرجع عالی‌قدر شیعیان آیت‌الله‌العظمی سیدمحمدرضا گلپایگانی که در مدرسه این فقیه والامقام برگزار شد، بر لزوم انتقال میراث مرجعیت و آگاهی‌بخشی به نسل جدید تأکید کرد. وی در ابتدای سخنان خود تصریح کرد: باید میراث مرجعیت شیعه به نسل جدید منتقل شود و جوانان از فعالیت‌های بی‌شماری که برای حفظ و توسعه دین و مکتب تشیع صورت گرفته، مطلع باشند. این استاد حوزه علمیه قم، با ابراز تأسف از اینکه امروز شناخت دقیقی از روحانیت اصیل وجود ندارد، افزود: همین مسئله زمینه‌ساز هجمه‌های گسترده به نهاد روحانیت شده است؛ از این‌رو، تبیین حقیقت مرجعیت، هم یک وظیفه شرعی و هم یک رسالت اجتماعی است.

• مدرسه علمیه آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی؛ کانون جهاد علمی و تربیتی

حجت‌الاسلام والمسلمین گلپایگانی در بخش دیگری از سخنانش به تأسیس «مدرسه آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی» اشاره کرد و گفت: تأسیس این مدرسه با هدف استمرار جهاد علمی و تربیت طلاب در تراز مکتب اهل‌بیت عصمت و طهارت صورت گرفت و امروز به یکی از مراکز مهم علمی در جهان اسلام تبدیل شده است.

وی به ظرفیت‌های فیزیکی و آموزشی این مجموعه اشاره و اعلام کرد: این مدرسه در زمینی به مساحت حدود چهار هزار متر مربع و در چهار طبقه بنا شده و روزانه نزدیک به ۳۰۰ درس در آن برگزار می‌شود. به‌گونه‌ای که به‌طور میانگین پنج‌هزار نفر در طول روز به این مجموعه علمی تردد دارند و از برنامه‌های آموزشی آن بهره‌مند می‌شوند.

• آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی

پیشگام در آموزش برنامه‌محور حوزوی

وی در ادامه یکی از اقدامات مهم آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی را «تأسیس نخستین مدرسه علمیه برنامه‌محور در قم» برشمرد و خاطرنشان کرد: در این مدرسه، علمای وارسته، اساتید برجسته و همچنین تعداد قابل توجهی از مسئولان عالی‌رتبه نظام اسلامی تربیت شدند.

• کتابخانه آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی گنجینه‌ای از نسخ خطی و منابع کم‌نظیر

حجت‌الاسلام والمسلمین گلپایگانی، با اشاره به جایگاه کتابخانه

این مرجع تقلید در سال‌های مختلف، به‌ویژه در دوران دفاع مقدس و مقاطع حساس کشور، همواره مدافع ولایت فقیه بودند. جمله بلند و تاریخی ایشان خطاب به مقام معظم رهبری این بود: «من تضعیف شما را حرام می‌دانم.» حجت‌الاسلام والمسلمین ناصر رفیعی، در مراسم سی‌وسومین سالگرد ارتحال آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی که ۲۵ آذر در مسجد اعظم قم برگزار شد، با اشاره به جایگاه والای علمای دینی، اظهار کرد: در روایات متعددی از معصومان و ائمه معصومین تعابیر بلندی درباره مقام عالم و دانشمند به‌کار رفته که در حد تواتر نقل شده است. **تبیین مفهوم «ورثة‌الانبیاء» از نگاه آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی**

وی با اشاره به تعبیر مشهور «العلماء و رثة الانبیاء» گفت: آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی در تبیین معنای «ورثة‌الانبیاء» تصریح می‌کند که علما، وارثان پیامبران در تمامی مناصب ولایت بر مردم از سوی پیامبر اکرم و ائمه معصومین هستند؛ مگر مواردی که دلیل خاص، آن را استثنا کرده باشد. **هم‌سویی دیدگاه آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی با نظریه امام خمینی**

وی تأکید کرد: این دیدگاه، همان نظریه‌ای است که امام خمینی در بحث ولایت فقیه مطرح کرده‌اند؛ بدین معنا که فقیه جامع‌الشرایط در تمامی اموری که امامان معصوم ولایت داشته‌اند، صاحب ولایت است؛ مگر آنچه که به‌واسطه دلیل معتبر، از این قاعده خارج شده باشد.

جایگاه رفیع علما در تاریخ تشیع

حجت‌الاسلام والمسلمین رفیعی در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به سیره علمای بزرگ شیعه گفت: در طول تاریخ، فقهای شیعه همواره از برجسته‌ترین و پاک‌ترین چهره‌های دینی بوده‌اند. حضرت امام خمینی، آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی و اکثریت قریب به اتفاق مراجع و علما، شایسته تقدیر، تمجید و اقتدا بوده‌اند.

وظایف مردم در برابر علما از نگاه روایات و لزوم تبعیت از آنان

این استاد حوزه علمیه، با اشاره به وظایف مردم در قبال علما، نخستین وظیفه مردم را «اکرام علما» و دومین وظیفه آنان را «تبعیت از علما» عنوان کرد و گفت: در روایات، علما به‌عنوان چراغ‌های فروزان دنیا و سراج‌های منیر معرفی شده‌اند؛ کسانی که مسیر هدایت جامعه را روشن می‌کنند و تبعیت از آنان ضامن سلامت دینی و اجتماعی جامعه است.

سخنران مراسم، سومین وظیفه اساسی مردم را شرکت در مجالس علما و همنشینی با آنان عنوان کرد و گفت: حضور در محافل علمی و دینی، نقشی اساسی در رشد معرفتی، تحکیم ایمان و صیانت از دین افراد دارد.

در بیان حجت‌الاسلام والمسلمین سیدمحمدباقر گلپایگانی

وی در ادامه به اقدامات ماندگار آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی اشاره کرد و گفت: مدرسه گلپایگان در زمان حیات این مرجع عالی‌قدر تأسیس شد و پس از رحلت ایشان نیز به‌صورت فعال و با کیفیت مطلوب اداره می‌شود. همچنین دارالقرآن‌های متعددی با هدف تقویت آموزش و ترویج معارف قرآن کریم در نقاط مختلف کشور راه‌اندازی شده است.

حجت‌الاسلام والمسلمین گلپایگانی خاطرنشان کرد: خدمات عمرانی آیت‌الله گلپایگانی محدود به قم نبوده و شامل ساخت و توسعه مساجد در قم و تهران، تأسیس کتابخانه‌ها، ایجاد بیمارستان در گلپایگان و پشتیبانی از مراکز درمانی و فرهنگی در مناطق محروم است.

• تأسیس بیمارستان مردمی در پاسخ به فاجعه فیضیه

حجت‌الاسلام والمسلمین گلپایگانی با اشاره به وقایع فروردین ۱۳۴۲، زمینه‌های تأسیس بیمارستان آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی را تشریح و بیان کرد: پس از حمله به مدرسه فیضیه در روز شهادت امام صادق و جلوگیری ساواک و برخی پزشکان از درمان طلاب مجروح، منازل شخصی مملو از مجروحان شد. همین شرایط،

حجت‌الاسلام والمسلمین رفیعی

آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی قَسْرُتُ تضعیف رهبری را حرام می‌دانستند

می‌پذیرفتند.

تعهد و عشق به علم؛ الگوی شاگردان

این کارشناس مذهبی گفت: ویژگی‌های علمی و اخلاقی آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی، از جمله استقامت در تحصیل، عشق به علم و اهتمام به شاگردپروری، برای هر علاقه‌مند به علوم دینی، الگوی ارزشمندی است. ایشان نشان دادند که حتی کسالت و بیماری نمی‌تواند مانع تلاش علمی شود و درس و پژوهش باید همواره در اولویت باشد.

مرجع‌ی حاضر در میدان سیاست و مدافع بی‌ملاحظه ولایت

حجت‌الاسلام والمسلمین رفیعی در تبیین ابعاد شخصیتی و تاریخی حضرت آیت‌الله گلپایگانی، به نقش بی‌بدیل این مرجع بزرگ در عرصه سیاست، دین و ولایت، اشاره و تأکید کرد: ایشان مرجعی به‌تمام‌معنا «حاضر در صحنه» بودند و هیچ‌گاه میان دیانت و سیاست، تفکیک قائل نشدند.

مرجعیت دینی و سیاست اسلامی؛

تفکیکی که حضرت آیت‌الله گلپایگانی نپذیرفت

وی با اشاره به دیدگاه صریح حضرت آیت‌الله گلپایگانی درباره نسبت دین و سیاست، گفت: ایشان در پاسخ به کسانی که معتقد بودند، روحانیت نباید در سیاست دخالت کند، به‌صراحت اعلام می‌کردند: «دین ما، دین اسلام است و سیاست ما، سیاست اسلامی؛ مسلمانان نمی‌توانند از سیاست و نظارت بر امور کشور اسلامی کنار گذاشته شوند، چه رسد به فقها و مجتهدان که دارای مقام زعامت شیعه و نیابت از امام معصوم هستند.»

بصیرت سیاسی در بزنگاه‌های تاریخ

این استاد حوزه علمیه، با اشاره به اسناد تاریخی موجود در زمینه نگاه عمیق و بصیرانه این مرجع تقلید در تمام مقاطع حساس تاریخ معاصر، گفت: مجموعه‌ای از این اسناد در کتابی که توسط مرکز اسناد انقلاب اسلامی منتشر شده، گردآوری شده

• ویژه‌نامه فقیه اهل‌بیت

آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی را به تأسیس بیمارستانی مستقل و مردمی واداشت.

• حضور مستقیم

در بحران‌های طبیعی و بازسازی زیرساخت‌ها

فرزند آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی گفت: این مرجع تقلید در حوادث طبیعی نیز پیشگام بود. در زمین‌لرزه‌های طس، رودبار و قزوین، ایشان شخصاً وارد عمل شدند و تمامی خانه‌های بهداشت و مساجد این مناطق با حمایت و مدیریت مستقیم معظم‌له بازسازی و تجهیز گردید.

• شبکه‌سازی جهانی از لبنان و لندن تا آسیا و آفریقا

فرزند آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی خاطرنشان کرد: این مرجع تقلید فقید فعالیت‌های بین‌المللی گسترده‌ای داشتند. رصد فعالیت‌های دینی در ۹ کشور اروپایی، آفریقایی و آسیایی، تأسیس مدرسه‌ای برای دختران شیعی در لبنان و گسترش خدمات در کشورهای مانند هند، افغانستان، پاکستان و آمریکا بخشی از این اقدامات بود. همچنین مرکز دینی خریداری‌شده در لندن، به مجمع جهانی اهل‌بیت تبدیل شد تا به پایگاهی برای نشر معارف شیعی در غرب مبدل گردد.

• توسعه مسجد امام حسن عسکری

حجت‌الاسلام والمسلمین گلپایگانی با اشاره به مجموعه اقدامات عمرانی و فرهنگی آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی، از توسعه مسجد امام حسن عسکری ، به‌عنوان یکی از پروژه‌های شاخص این مرجع تقلید یاد کرد و گفت: ایشان با خرید زمینی به وسعت ۱۰ هزار مترمربع در مجاورت مسجد، بستر لازم برای ساخت و توسعه این مجموعه فراهم شد.

وی همچنین به فعالیت‌های گسترده این مرجع تقلید در زمینه احداث مساجد، کتابخانه‌ها، بیمارستان‌ها و خانه‌های عالم در شهرهای مختلف ایران و نیز خارج از کشور اشاره کرد و گفت: این اقدامات نشان‌دهنده نگاه جامع و همه‌جانبه ایشان به نیازهای علمی، فرهنگی و اجتماعی امت اسلامی است.

• الگویی الهام‌بخش

برای تداوم خدمت‌رسانی در حوزه و جامعه

حجت‌الاسلام والمسلمین گلپایگانی در پایان خاطرنشان کرد: این میراث ارزشمند امروز به‌عنوان الگویی ماندگار، جریان‌های علمی و خدمت‌گزاری در حوزه‌های علمیه و جامعه اسلامی را رهنمون می‌سازد و تداوم این مسیر، نیازمند حفظ و تقویت زیرساخت‌های برجای‌مانده از آن دوران است.

است. بنده تمام این کتاب را مطالعه کردم و همه اسناد، به‌روشنی گواه بصیرت و شجاعت این مرجع بزرگ است.

حجت‌الاسلام والمسلمین رفیعی، به یکی از حساس‌ترین مقاطع اشاره کرد و افزود: در جریان دستگیری امام خمینی و وقایع فیضیه، درحالی‌که برخی بزرگان از جمله آیت‌الله‌العظمی حکیم توصیه به هجرت علما از قم به نجف داشتند، رئیس شهربانی قم، نزد آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی آمد و اعلام کرد: گذرنامه‌ها آماده است و می‌توانند بی‌سروصدا قم را ترک کنند.

«قم میدان جهاد است»؛ پاسخ تاریخی به پیشنهاد ترک حوزه

وی ادامه داد: پاسخ آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی قاطع و تاریخی بود. ایشان فرمودند: «ما در قم می‌مانیم؛ اینجا میدان جهاد است و ترک آن، در حکم فرار از میدان جنگ و حرام است. هجرت ما باعث انحلال حوزه علمیه قم خواهد شد.» و به‌همین دلیل، هرگز قم را ترک نکردند.

سخنران مراسم آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی افزود: در اطلاعاتیه تاریخی ایشان پس از دستگیری امام خمینی آمده است: «این فاجعه، ملت ایران را در دریایی از مصیبت غرق کرد. بازداشت آیت‌الله‌العظمی امام خمینی، بازداشت ملت شیعه و اهانت به مذهب و دین اسلام است.»

دفاع بی‌قید و شرط از ولایت و رهبری

این استاد حوزه علمیه، با اشاره به مواضع حضرت آیت‌الله گلپایگانی پس از پیروزی انقلاب اسلامی، گفت: در سال‌های مختلف، به‌ویژه در دوران دفاع مقدس و مقاطع حساس کشور، ایشان همواره مدافع اصل ولایت فقیه بودند. جمله بلند و تاریخی ایشان خطاب به مقام معظم رهبری این بود: «من تضعیف شما را حرام می‌دانم.»

ایشان اهل تعارف نبودند؛ اگر نکته یا تذکری وجود داشت، چه در زمان امام خمینی و چه در دوران رهبر معظم انقلاب، صریح و مسئولانه بیان می‌کردند؛ اما هرگز اجازه تضعیف جایگاه ولایت را نمی‌دادند.

محبت عمیق به اهل‌بیت

اشکی که جز برای حسین جاری نشد

وی به بُعد عاطفی و معنوی آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی پرداخت و گفت: محبت ایشان به اهل‌بیت به‌ویژه حضرت فاطمه زهرا و امام حسین مثال‌زدنی بود. نقل شده است کتابی که در آن توهینی به امام حسین شده بود، خدمت ایشان آوردند؛ ایشان به‌شدت متأثر شدند، گریستند و فرمودند: «خواهید دید نویسنده این کتاب خوار و زمین‌گیر خواهد شد.» و مدت کوتاهی نگذشت که همان‌گونه شد.

عاشورایی که اشک، جای قطره چشم را گرفت

حجت‌الاسلام والمسلمین رفیعی در پایان گفت: مرحوم سیدصادق شمس نقل می‌کند که روز عاشورا آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی دچار ناراحتی چشم بودند و پزشک دستور استفاده روزانه از قطره داده بود؛ اما ایشان فرمودند: «امروز قطره نمی‌ریزم؛ می‌خواهم امروز هیچ قطره‌ای جراثشک بر ابا عبدالله از چشم من خارج نشود.